

U Hrvatskoj hrana skuplja nego u Njemačkoj

Svjetski trend pada cijena kod nas se gotovo i ne osjeti zbog visokih marži, PDV-a i malih plaća

Foto: Marijan Murat/DPA/Pixsell   Autori: [Antonio Mandir](#), [Jolanda Rak-Šajn](#)

Cijene hrane prošli su mjesec na globalnoj razini zabilježile **najoštriji pad u gotovo sedam godina pod utjecajem obilne opskrbe**, nižih cijena energije i zabrinutosti zbog usporavanja kineskoga gospodarstva, izvijestila je ovih dana agencija Ujedinjenih naroda za hranu i poljoprivredu FAO. Cijene osnovnih prehrambenih proizvoda, žitarica, mesa, mlijeka i mliječnih proizvoda, biljnih masnoća i šećera, u kolovozu su se u odnosu na srpanj strmoglavile za prosječnih 5,2%, šećeri i mlijeko za oko 10%, što se vidi i u sve nižim maloprodajnim cijenama u EU, pa i u Hrvatskoj, barem kad je riječ o osnovnoj potrošačkoj košarici.

Hiperprodukcija mlijeka

U Njemačkoj je, piše tamošnji Handelsblatt, **hrana jeftinija nego ikad**, čemu su kumovali i ruski embargo i enormni viškovi koje sad treba "utopiti" na unutarnjem tržištu, te hiperprodukcija mlijeka i mliječnih proizvoda otkako su u svibnju ukinute mliječne kvote. Jaja iz slobodnog uzgoja koštaju samo 4 kune za 10 komada, maslac (250 grama) 6 kuna, litra punomasnog svježeg mlijeka 4 kune, a litra mineralne kunu. I čips, energetske napitke, sve je na povijesnom minimumu, tvrdi Handelsblatt, dok se u Hrvatskoj taj trend ogleda tek u pojedinim artiklima koje posljednjih mjeseci enormno uvozimo iz Poljske i sličnih zemalja. Mlijeko pijemo i jeftinije nego Nijemci - u nekim trgovačkim lancima i za 3,12 kuna. No uzme li se u obzir da je PDV u Njemačkoj na većinu osnovnih životnih namirnica 7% (na ostale 19%), a u nas uglavnom 25% (osim mlijeka, kruha, ulja, šećera i dječje hrane), u Hrvatskoj i dalje jedemo skuplje, a mnogi bi se složili i nezdravije. Samo nam je kruh dvostruko jeftiniji nego u Njemačkoj.

Konkurencija diktira

Trgovac koji je želio biti anoniman priznaje da smo skuplji jer **trgovci u nas "beru" i veće marže**. U Hrvatskoj je prosječna plaća 750, a u Njemačkoj 1800 pa i 2000 eura, pa je jasno koliko si toga tko može priuštiti. Branko Bobetić, direktor GIU mesne i mliječne industrije Croatiastočar, kaže kako su nakon špice u drugoj polovici 2007. tržišne cijene svinjetine i žitarica počele padati, a s njima i cijene gotovih proizvoda. Zbog Rusije te pada potrošnje u Kini, taj pad je još drastičniji, jer se u brojnim europskim zemljama gomilaju zalihe sireva, maslaca, mlijeka u prahu...

Usporedba cijena

Cijene izražene u kunama
PROIZVOD

HRVATSKA

NJEMAČKA

10 jaja	8,99	7,50
Maslac (250 g)	10,99	6
Mlijeko - punomasno svježe (1 l)	6,29	4
Juneća koljenica (1 kg)	41,49	30
Svinjski kotlet (1 kg)	38,99	25
Pile - cijelo (po kg)	19,99	19
Štruca kruha	7,99	15,15
Špageti (500 g)	8,49	4,49
Riža (1 kg)	13,99	9,82
Suncokretovo ulje (1 l)	8,99	7,54
Brašno (1 kg)	4,99	1,44
Pasirana rajčica (500 g)	3,49	5,25
Jabuke (1 kg)	7,99	11,35
Kruške (1 kg)	11,99	12,87
Banane (1 kg)	10,99	7,54
Grožđe (1 kg)	11,99	9,06
Limun (1 kg)	19,99	15,15
Rajčica (1 kg)	13,99	11,35
Paprika (1 kg)	8,99	12,11
Krumpir (1 kg)	4,50	2,20
Luk (1 kg)	5,99	3,73
Mrkva (1 kg)	8,99	3,73
Mineralna voda (1 l)	3,49	1
Pivo - u boci (0,5 l)	6,49	1,90

PDV u Hrvatskoj

PDV u Njemačkoj

– Njemačka je najveći proizvođač mlijeka, a pliva i u uvozu, te je razumljivo da tamo cijene mliječnih proizvoda drastično padaju. Ipak, gledaju li se cijene hrane i tamo u globalu, i uz puno manji PDV, hrana je u Njemačkoj u prosjeku skuplja 10% – tvrdi Bobetić. U ratu trgovaca mlijeko u nas prati damping i od samo 3,12 kuna po litri, dok maslac nekih domaćih proizvođača (250 g), koji je donedavno bio i 17 kuna, sada košta 11 kuna. **Nemamo viškova, no uvozna konkurencija diktira cijene.** Na tržištu EU kilogram maslaca u veleprodaji stoji 38 kuna. Zbog tržišnih poremećaja otkupna cijena svinjetine pala je 13% pa uz uvoz, koji je u nas danas veći od domaće proizvodnje, kilogram svinjskog vrata stoji 19 kuna, a kilogram uvezenog grill pileta iz Italije 16,90 kuna. Kasnih 80-tih pile smo plaćali 26 kn/kg, a svinjski but, koji je sada oko 26 kn/kg, vrtoglavih 55 kuna, doznajemo od Bobetića. Zbog svega toga domaća je industrija hrane dotaknula dno, smatra on. Krešimir Sever iz Nezavisnih hrvatskih sindikata kaže kako građani osjete na novčaniku da je neka hrana pojeftinila, no voće i povrće i još puno toga je skuplje.

– **Što je zemlja siromašnija, to je veći udio troškova hrane i bezalkoholnih pića** – kaže Sever. U razvijenim zemljama to je oko sedam posto, a u nas oko 30 posto. Ljudi se sve više hrane nezdravo, na akcijama, voće i povrće kupujemo na komad. Naše su cijene u rangu europskih, a plaće i mirovine daleko ispod – zaključio je Sever.